

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, uafhængig økonom og velfærdsforsker - cand. scient. adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

FOLKETINGSVALGET: DF lukkede på SR(SF)s blå økonomiske politik.

Den afgørende fremgang til blå blok skyldtes, at røde vælgere i skuffelse over regeringens blå politik sivede over til et opportunistisk DF, som let kunne overbyde S og R om flere penge til velfærd og revision af dagpengereform.

Fremgang for DF og skuffelse over SR(SF).

Ved folketingsvalget blev blå Blok sikret regeringsmagten af kæmpefremgang for Dansk Folkeparti. Selvom meget af DF's nye mandater modsvares af Venstres tilbagegang og skyldes Vælgernes mistillid til Løkke som person, skete der også en for regeringsmagten afgørende tilgang til DF af vælgere fra rød blok.

Thulesen Dahl har i valgkampen behændigt båret kappen på begge skuldre. Samtidig med at pege på Løkke har han overhalet S venstre om med forslag højere vækst end S i det offentlige forbrug og om revision af dagpengereformen. Dansk Folkepartis har med sine tilsyneladende mere progressive velfærdsudmeldinger på dreven opportunistisk vis lokket vælgere fra rød blok.

Men det ville ikke være lykkedes uden en udbredt skuffelse i blandt SR(SF) regeringens vælgere over, at man i det sorte tårn svigtede valgprogrammet og i stedet videreførte de borgerliges blå økonomiske politik og reformer. Kontanthjælpsreformen, reform af førtidspension og fleksjob, sygedagpengereform, indgrebet i lærernes overenskomst, selskabsskattelettelse – listen over blå reformer er lang. Ikke mindst har skuffelsen været udbredt over den manglende revision af dagpengereformen.

SRSF's blå økonomiske politik har givet for mange det afgørende skub væk fra Rød Blok over i DF's arme.

S fik gevinst – på bekostning af andre i rød blok.

Trods lille fremgang til Socialdemokraterne er det derfor logisk, at Thornings tid er ude parti-formand, da det er hendes blå politik, som bærer en væsentlig del af ansvaret for valgnederlaget for rød blok som helhed.

De Radikale fik ganske vist skylden for den blå politiks dominans og var da absolut også aktivt medvirkende til den plads, den fik i regeringsgrundlaget, men Thorning og Corydon har ikke selv været meget mindre blå.

Det må anerkendes, at Socialdemokraterne til sidst i valgkampen fik vist mere kant til Venstre med kampagnen om ”Velfærd eller skattelettelse” og at det for første gang under Thorning også endelig gav Socialdemokraterne en lille fremgang.

MEN: Det var for sent og for lidt kant til at give den fornødne fremgang for rød blok som helhed til at genvinde regeringsmagten og Socialdemokraternes fremgang var i høj grad på de øvrige regeringspartiers bekostning.

Det var for sent til helt at overvinde troværdighedsproblemerne for SRSF efter svigtet af valgløfterne i det sorte tårn. Og der var ikke mindst for lidt kant: Selv om der er en ikke - uvæsentlig forskel mellem Venstres nulvækst og Socialdemokraternes 0,6 % årlig vækst i offentligt forbrug, kunne det på den anden side ikke skjules, at Socialdemokraternes ramme for stigningen i det offentlige forbrug reelt handlede om en særdeles smal vækst for velfærden. En smalvækst, der tilmed let kunne blive endnu mindre, hvis væksten i BNP og beskæftigelse ikke arter sig så optimistisk som forventet ¹ eller hvis der stødte uforudsete udgifter til på andre områder eller man blot efter valget prioriterede om – sporene skræmmer fra valget i 2011..

Kun ved at akkumulere den årlige vækst i det offentlige forbrug på 3. mia. kr. over hele perioden frem til 2020 fik man det til at syne af noget som 39 mia.

Liberalistisk højre regering.

Nu får vi formentlig en højre regering med Løkke som statsminister og bestående af Venstre og DF. Venstre vil få svært ved at lade et så stort DF køre frihjul og vil derfor prøve at tage DF med ind i regeringen for at forpligte dem på en fælles politik. Meget afhænger af, om DF på trods af alle forventninger kan holdes fast på deres velfærdsløfter. Her vil en aktiv opposition være vigtig.

Men tidligere erfaringer med DF er jo, at de ender med at nedprioritere velfærdsløfterne til fordel for nogle flere udlændingestramninger. Hvis DF som forventet sælger ud af velfærdsløfterne for en stram udlændingepolitik, bliver det i den økonomiske politik de stærke (neo)liberalistiske kræfter i Venstre, Liberal Alliance og i De Konservative, som bliver toneangivende i blå blok.

Selvom vi formentlig ikke får ren nulvækst, kan vi til få en regering, hvor DF tilgængæld for en begrænset offentlig vækst giver de frit (neo)liberalistiske kræfter forholdsvist frit løb til at omstrukturere velfærdsstaten tilbage til fordel for en mærkbart mere liberalistisk velfærds- og samfundsmodel:

¹) Jf. Lund, Henrik Herløv: DET ØKONOMISKE RÅDERUM: Har S eller V en økonomisk politik for at skabe 140.000 nye arbejdspladser. <http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/Valg2015-SogVsoekonomiskepolitik.pdf>

Det som hermed vil stå på dagsordenen vil være omfattende privatiseringer, og udliciteringer, mere New Public Management og måske skridt hen imod indførelse af brugerbetaling fx til videregående uddannelser.

Andre ting der givet i et eller andet omfang vil komme på dagsordenen vil være skattelettelser, måske især finansieret af besparelser på flygtninge og på overførselsindkomster, på velfærdsservice udenfor sundhed og ældre samt af udbudsøkonomiske reformer.

Og vi kommer givet til at se en nedprioritering af miljø - og klimapolitik, som i højere grad vil blive ført på erhvervslivets vilkår.

Ve velfærden.

Alle kræfter, der VIL kæmpe for velfærden, må nu stå sammen. Det bliver der hårdt brug for. Men kampen for velfærden, kræver et opgør også med den blå økonomiske politik fra SR, som skubbede for mange velfærdstilhængere i armene på DF;